

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

ZONGULDAK İLİ

2023 YILI SONUÇ RAPORU

2023 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
ZONGULDAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
ZONGULDAK İLİ 2023 YILI SONUÇ RAPORU

Hazırlayan:

Özgün TAŞKESEN

Aylin Özkara

Bu Rapor, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde hayatını kaybeden çalışma arkadaşlarımıza adanmıştır.

Abdurrahman DURMUŞ-Adıyaman

M. Fatih BAYIN-Adıyaman

Pınar TÜMSAVAŞ-Adıyaman

Zeynep ERDEM-Adıyaman

Hüsnü ÇELİK- Hatay

Kübra SARIHAN-Hatay

Süleyman HATUNOĞLU-Hatay

Ali YÜCE- Kahramanmaraş

Mehmet CEREN-Kahramanmaraş

Şerif KOYUNCU-Kahramanmaraş

Zeliha BOZOK-Kahramanmaraş

SUNUŞ

Hızla gelişen ve değişen dünyada ülkelerin en önemli politikaları ve gündem maddelerinin başında istihdam ve işsizlik konusu gelmektedir. Dünya ülkeleri bir takım politika, yatırım ve teşviklerle işsizliği azaltmayı ve istihdamı artırmayı amaçlamaktadır. Ülkemizde de bu alanda ciddi yatırımlar, teşvikler yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.

İstihdam edilme; bireylere sadece bir gelir kaynağı olmaktan öte kişilerin toplum ile bütünleşmesi ve kaynaşmasını sağlayan, kişinin rehabilitasyon sürecini ve psikolojisini etkileyip refah seviyesini yükseltmeye yarayan temel taşlardan biridir. İstihdam ve işsizlik ile ilgili oluşturulacak tüm plan ve programlarda etkili ve isabetli eylem kararlarının alınabilmesi için işgücü piyasasına hâkim olmak ve işgücü piyasasının taraflarını ve dinamiklerini doğru şekilde tanımak gerekmektedir. İlimiz işgücü piyasasının ciddi bir şekilde algılanabilmesi ancak yerel işgücü piyasasının analizi ile mümkündür.

Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz ilimizdeki işgücü piyasasının yapısını belirlemek, işgücü piyasası için analizler yapmak ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek, kurum hizmetlerini daha etkin sunabilmek, işsizlik ve bu işsizlik temelindeki problemlerle mücadele edip işsizliğe çözüm yolu üretmek amacıyla işverenlerle yüz yüze yapılan kapsamlı bir işgücü piyasası araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu araştırmanın Zonguldak işgücü piyasasına genel bir rehber olması amaçlanmıştır.

İlimizde işgücü piyasası alanında tek olma özelliğini gösteren bu raporun ortaya çıkmasında bizden desteklerini esirgemeyerek bilgi formuna titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize, emeği geçen Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ediyor, 2023 yılı Zonguldak İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını diliyorum.

Osman HACIBEKTAŐOĐLU
Zonguldak Valisi

ÖN SÖZ

İstihdamın sektörler itibariyle dağılımı o ülkenin gerek ekonomik yapısını, gerekse gelişme düzeyini gösteren en önemli ölçülerden biridir.

Yine, ülke ekonomisinin insan kaynağını somut olarak yansıtan o ülkedeki işgücü miktarı ve niteliğidir. Nüfustaki gelişmelere bağlı olan toplam işgücü arzı ve ekonomik şartların bir sonucu olan işgücü talebi işgücü piyasasının dinamiklerini oluşturmaktadır. Etkin bir işgücü piyasası, sürdürülebilir kalkınma ve refah bakımından vazgeçilmez ön şarttır. Bu bakımdan işgücü piyasasının yapısal özelliklerinin bilinmesi işgücü piyasasına yönelik politikaların belirlenmesinde ve işgücü piyasası sorunlarının çözümünde yol gösterici olacaktır.

Sonuç olarak sürdürülebilir gelişmenin sağlanması için yeni istihdam alanları oluşturmak kadar işgücü piyasasının talebini doğru ve etkin bir şekilde tespit etmek de önemlidir.

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle ya da çevrimiçi yöntemlerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

İlimizde 2023 yılı yerel düzeyde işgücü piyasası araştırması kapsamında Haziran – Temmuz döneminde yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılan çalışmalarda çalışan sayıları 20 ve daha fazla 495 işyerinden veri toplanmıştır. Araştırmaya cevap veren işyerlerinde 44 bin 635 çalışan tespit edilmiştir.

İşgücü piyasası talep araştırmasından elde edilen veriler, genel işgücü göstergeleri ve Kurumumuzun verileri kullanılarak hazırlanan işgücü piyasası araştırma raporu, il düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin birçok veriyi ve analizi içermekte olup, bu yönüyle de tüm ekonomik ve sosyal taraflara genel bir rehber olma özelliği taşımaktadır.

Özenli bir çalışma sonucunda ortaya çıkan Zonguldak işgücü Piyasası Araştırma Raporunun hazırlanmasında emeği geçen Kurumumuz çalışanları ile çalışmaya katkı sağlayan tüm İşverenlerimize teşekkür ediyor, ilimiz için faydalı olmasını diliyorum.

Okan ŐENTÜRK
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
KISALTMALAR	vii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ.....	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ	4
1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ.....	4
1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	4
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	6
1.3.1. Açık İş İlanları.....	6
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	7
1.3.3. Kayıtlı İşsiz.....	8
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	9
1.3.5. İşsizlik Ödeneği	11
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	15
2.2. AÇIK İŞLER.....	24
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM).....	30
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	33
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	36
KAYNAKÇA	39
EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU.....	40

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri.....	4
Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri.....	5
Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri.....	5
Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler.....	6
Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler.....	8
Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları.....	11
Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek.....	11
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı.....	16
Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları.....	22
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları.....	23
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı.....	25
Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	28
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	28
Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları.....	29
Tablo 15: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası.....	29
Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler.....	30
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları.....	31
Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek.....	32
Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı.....	34
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi.....	34
Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler.....	35

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları	6
Şekil 2: Yıllar İtibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları	7
Şekil 3: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	8
Şekil 4: Yıllar İtibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları	13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı.....	17
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)	17
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı	18
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)	18
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı.....	19
Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı.....	20
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı	20
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı	21
Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri.....	21
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı	22
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri	23
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi	25
Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları	26
Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	27
Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	27
Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı	31
Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	32

KISALTMALAR

AİPP	Aktif İşgücü Programları
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde gerçekleşen Pazarcık ve Elbistan merkezli iki büyük deprem, dünya genelinde benzerine nadir rastlanan bir örnek teşkil etmiştir. Bu depremler on bir ilde etkili olmuş ve yaklaşık 13,5 milyon vatandaşımızın yaşadığı geniş bir bölgede ciddi bir yıkıma neden olmuştur. Asrın felaketi olarak nitelendirilen bu depremlerin, sosyal, beşerî ve iktisadi hayata önemli etkileri olduğu açıktır.

Türkiye büyüme, dış ticaret ve işgücü açısından birçok ülkeden olumlu yönde ayrılmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısından itibaren artan ihracat ile gelişen sanayi sektörünün öncülüğünde ülkemiz 2023 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 5,9 oranında büyümüştür. Güçlü büyümenin etkisi ile 2023 yılında istihdamda rekor seviyelere ulaşılmış, işsizlik oranı ise tek haneli seviyelere gerilemiştir.

Dinamik bir yapıya sahip olan işgücü piyasasının en etkili aktörü olarak faaliyet gösteren Kurumumuz, işgücü piyasasındaki gelişmeleri doğru bir şekilde takip etmek amacıyla sağlıklı ve güvenilir veri üretme çabalarını özveri ile sürdürmektedir. İşgücü piyasasını etkileyebilmek adına, piyasanın doğru bir şekilde analiz edilmesinin büyük bir önemi bulunmaktadır. Kurumumuz, doğru istihdam politikalarının belirlenmesi, işgücü piyasasıyla ilgili gerekli önlemlerin alınması ve işgücü piyasasının yakından takip edilebilmesi için işgücü piyasası araştırmalarını etkili bir şekilde yürütülmektedir.

İşsizlikle mücadele ve istihdamın artırılması hedefiyle yerel ve ulusal istihdam politikalarının oluşturulması, işgücü piyasasındaki gelişmelerin ve işgücü hareketliliğinin izlenebilmesi, güncel, güvenilir ve bilimsel bilgilerin elde edilmesine ve yorumlanmasına bağlıdır. İşgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak adına 2007 yılından itibaren periyodik olarak her yıl 81 il düzeyinde İşgücü Piyasası Araştırması yürütülmektedir. Ayrıca işgücü piyasasının eğilimlerini ve öncelik alanlarını tespit edebilmek amacıyla belirlenen güncel konularda her yıl tematik araştırmalar da gerçekleştirilmektedir.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayımlanmaktadır. İşgücü piyasasının ülke genelini kapsayan ve en temel veri kaynağı olan hanehalkı işgücü araştırması ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına ilişkin haber bültenleri kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin en temel veriler ise Türkiye İş Kurumu'nun idari kayıtları ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Zonguldak İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2023 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizde 495 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde toplam 17 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 44 bin 635 kişi olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 33 bin 749 çalışan erkeklerden, 10 bin 886 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 1,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri için açık iş oranı yüzde 1,9 olup, Zonguldak ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalaması ile aynıdır. Açık iş sayısının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 447 kişilik açık iş ile imalat

sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, en fazla açık işin tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 307 kişilik açık iş mevcuttur. Zonguldak ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bunun yanında il genelinde açık işlerin içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 38,9 düzeyindedir.

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla imalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada makineci (dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise madenci (genel) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1'i bir yıl sonrası için en az bir meslekte net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde net istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 38,2 seviyesindedir. Öte yandan en az bir meslekte net istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2 iken bu oran Zonguldak ilinde yüzde 3,3 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla "2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Zonguldak İli Sonuç Raporu" hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Kovid salgını, enflasyonist baskı, Ukrayna-Rusya başta olmak üzere yaşanan savaşlar ve riskler, iklim değişikliğinin yarattığı maliyetler sonucu tüm dünya ülkelerinin zorluklarda geçirdiği yılları beraberinde getirmiştir. Tüm bu yaşananların sonucu sosyo-ekonomik etkiler çoğu ülkede gözlenmektedir. Böyle bir ortamda işgücü piyasasının etkilenmemesi mümkün değildir.

Gelecek dönem istihdam politikalarının şekillenmesi için İşgücü Piyasası Araştırmasına ait veriler oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması Zonguldak İli 2023 Yılı Sonuç Raporu, işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek döneme ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2023 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

İşgücü Piyasası Araştırması Zonguldak İli Sonuç Raporu, il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünölen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün, piyasaya sundukları emeğin ve piyasadan beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Sonrasında, bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek oldukça önemlidir.

Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum Türkiye İş Kurumu’dur. İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçlar yalnızca Kurum’a değil, Türkiye’de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. Pandemi sonrası araştırmanın 2023 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşölerek) gerçekleştirilmiştir. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması aracılığıyla işverenlerle görüşerek, işgücü talebine ilişkin doğrudan işverenlerden elde ettiği bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürölmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2023 yılı için Zonguldak ilinde 5 Haziran-14 Temmuz 2023 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan ilimizin sonuç raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Zonguldak ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLERİ

1.1. BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Araştırması, istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının arz yönünün özellikleri hakkında bilgi veren temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında birinci ve ikinci düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayımlanmaktadır. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2022 Yılı TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	834	426	407
İşgücü (Bin Kişi)	412	146	266
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	365	123	243
İşsiz (Bin Kişi)	47	24	23
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	422	280	141
İşgücüne katılma oranı (%)	49,4	34,3	65,3
İstihdam oranı (%)	43,8	28,7	59,6
İşsizlik oranı (%)	11,3	16,2	8,7

Kaynak: TÜİK Bölgesel Temel İşgücü Göstergeleri

Zonguldak ilinin dâhil olduğu ikinci düzey Türkiye istatistiki bölge birimleri sınıflandırması TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre, bölgemizde 15 yaş ve üzeri nüfus 834 bin kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 49,4 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2022 yılında bölgemizde yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SİGORTALI SAYILARI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayımlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4A sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	4.755	4.755
2-3 Kişi	3.286	7.776
4-6 Kişi	1.896	8.986
7-9 Kişi	722	5.622
10-19 Kişi	762	10.253
20-29 Kişi	208	4899
30-49 Kişi	180	6.749
50-99 Kişi	109	7.540
100-249 Kişi	78	11.743
250-499 Kişi	25	8.535
500-749 Kişi	5	3.166
750-999 Kişi	3	2604
1000+ Kişi	6	14.600
Toplam	12.035	97.228

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

İlimizde, 4A zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre değerlendirildiğinde 1 ila 9 çalışanı olan işyerlerinin yoğun bir şekilde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durum, benzer bir şekilde Türkiye genelinde de gözlemlenmektedir.

Zonguldak ilinde 2023 yılı ekim dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4A sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 12 bin 35'tir. Bu işyerlerinde toplam 97 bin 228 kişi, 4A sigortalı çalışan olarak istihdam edilmektedir. 1 ila 9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 88,6 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 117 iken bu işyerlerinde toplam 40 bin 648 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2023 Yılı Ekim Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	12.035
Kamu	492
Özel	11.543
Sigortalı Sayısı	97.228
Kamu	19.320
Özel	77.908
Erkek	70.670
Kadın	26.558
Ortalama Aylık Kazanç	₺25.394,64
Kamu	₺32.001,78
Özel	₺23.646,64
Erkek	₺28.183,27
Kadın	₺17.824,57

Kaynak: SGK 2023 Yılı Ekim Ayı Sigortalı İstatistikleri

Zonguldak ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla bildirim yapılmış 4A zorunlu sigortalı sayısı toplam 97 bin 228 kişi iken kadın sigortalı sayısı 26 bin 558 kişidir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4A zorunlu sigortalı oranı yüzde 19,9 iken özel sektörün payı yüzde 80,1 seviyesindedir. 4A zorunlu sigortalıların sigorta

primine esas aylık ortalama kazancı 25 bin 394 TL'dir. Zonguldak ilinde 2023 yılı ekim ayı itibarıyla erkek sigortalıların ortalama kazancı kadın sigortalıların kazancından yüksektir.

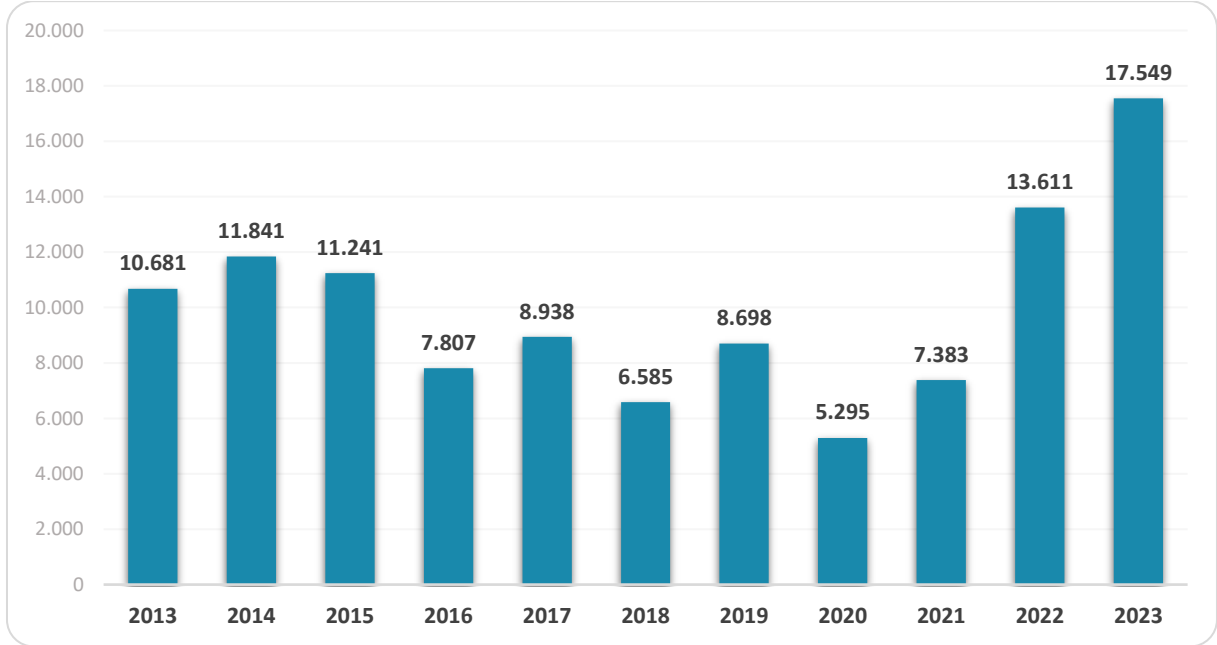
1.3. İŞKUR İDARI KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler, işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedir.

Şekil 1: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Açık İş Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Tablo 4: 2023 Yılında Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Madenci (Genel)	3.802
Beden İşçisi (İnşaat)	1.805
Beden İşçisi (Genel)	1.637
Elektrikçi (Genel)	712
Konfeksiyon İşçisi	565
Garson (Servis Elemanı)	382
Temizlik Görevlisi	331
Satış Danışmanı / Uzmanı	314
Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı	261
Boru Taşlama Tezgahı İşçisi	243

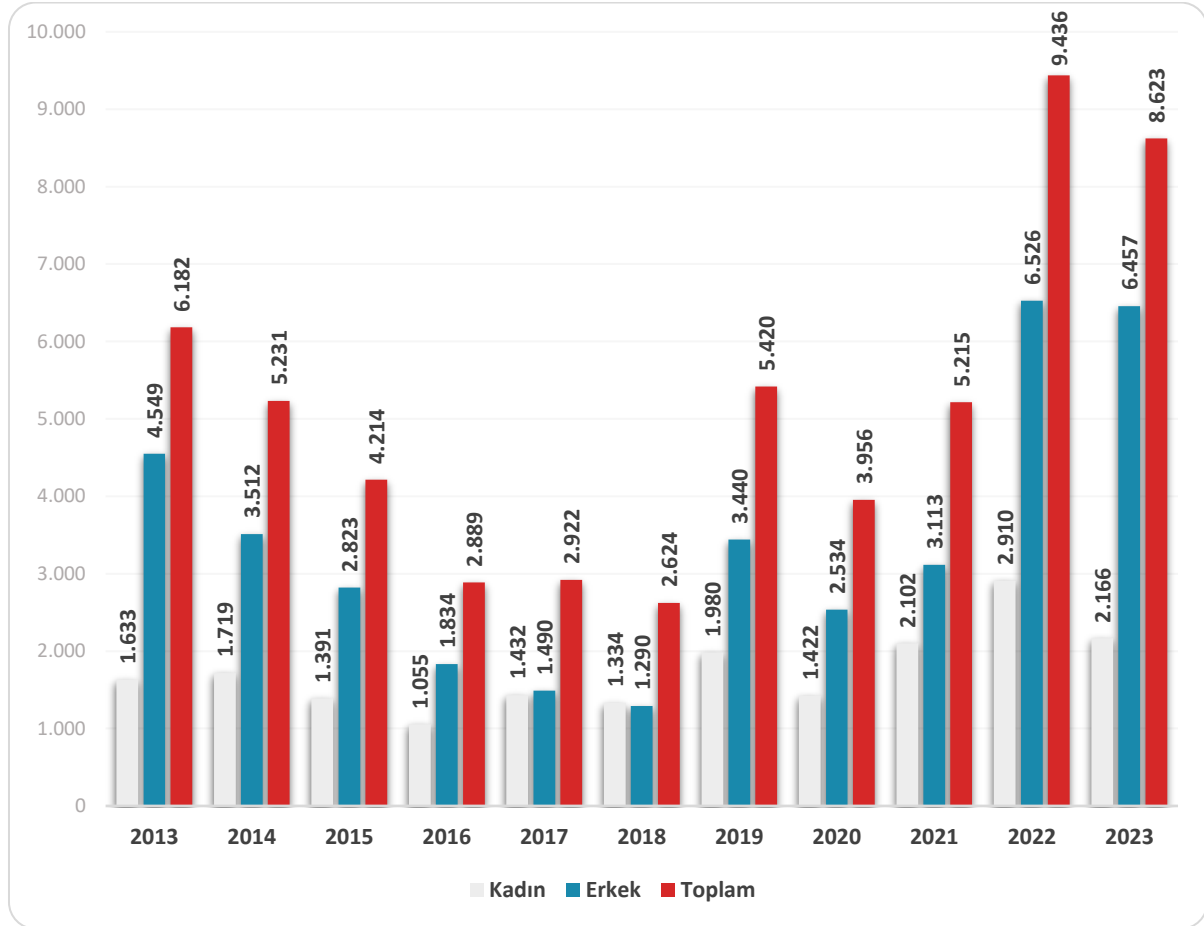
Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Zonguldak ilinde 2023 yılında 17 bin 549 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 3 bin 802 açık iş ile madenci (genel) mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 21,7 seviyesindedir. Bu mesleği beden işçisi (inşaat) ve beden işçisi (genel) meslekleri takip etmektedir. Zonguldak ili bilindiği üzere bir maden şehridir. Madenci ve madencilik mesleklerinde açık işlerin olması beklenen bir durumdur. Bunun yanında Zonguldak ilinde 2023 yılı içerisinde başta Filyos Vadisi / Filyos Limanı projesinde olduğu gibi yoğun inşaat faaliyetlerinin yürütülmeye başlanmış olması, diğer sektörlerde de vasıf gerektirmeyen mesleklerde açık işlerin oluşması, beden işçisi grubundaki mesleklerin ön plana çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Çalışma isteği olan her bireyin uygun bir işe yerleştirilerek istihdamda yer alması, sosyal içerme ve sosyal refahın önemli bir faktörüdür. Deprem sonrası dönemde özellikle depremden etkilenen bölgelerde Kurumun Türkiye geneli işe yerleştirme verilerinde azalma gözlemlenmiştir. Şekil 2'de yıllar itibarıyla Kurumun Zonguldak ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülmektedir.

Şekil 2: Yıllar İtibarıyla İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

İŞKUR'un, işgücü piyasasını yakından takip ederek yerel ve ulusal düzeyde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. 2023 yılında ilimizde 8 bin 623 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 25,1 seviyesindedir.

Tablo 5: 2023 Yılında İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Beden İşçisi (İnşaat)	1.692
Beden İşçisi (Genel)	1.058
Konfeksiyon İşçisi	571
Elektrikçi (Genel)	537
Madenci (Genel)	514
Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı	250
Boru Taşlama Tezgahı İşçisi	244
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	221
Garson (Servis Elemanı)	214
Market Elemanı	208

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

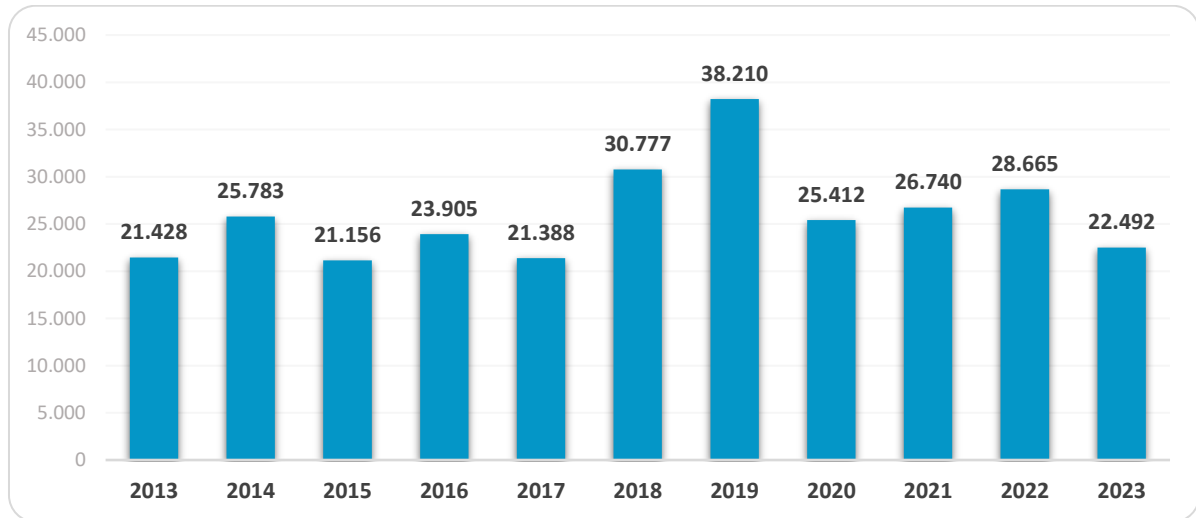
Zonguldak ilinde bin 692 kişilik işe yerleştirmeye bedeni işçisi (inşaat) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 19,6 paya sahiptir. Bu mesleği bedeni işçisi (genel) ve konfeksiyon işçisi meslekleri takip etmektedir. Açık sayısı verilerinde üst sıralarda yer alan mesleklerin işe yerleştirme verilerinde de üst sıralarda yer alması beklenen bir durumdur. Bu nedenle açık işlerde olduğu gibi iş yerleştirme verilerinde de nitelik gerektirmeyen mesleklerin öne çıktığı görülmüştür.

1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsiz, halihazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kuruma kayıt olup iş arayanlara en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde düzenli olarak iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife (iş aramıyor) alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibarıyla İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılı sonu itibarıyla Zonguldak ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 22 bin 492 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 50,5; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 20,1 seviyesindedir.

Zonguldak ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında temizlik görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Zonguldak ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 556 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 20,3 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla madenci (genel) ile beden işçisi (genel) meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin ve çalışanların mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 8 Nisan 2022 tarihli 31803 sayılı resmi gazetede Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yayımlanmış, 20 Ocak 2024 tarihli 32435 sayılı resmi gazetede ise Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile aktif işgücü piyasası programlarında güncelleme yapılmıştır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları (İEP) ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır. Ülkemizin nispeten genç bir nüfusa sahip olması ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük seviyede olması nedeniyle, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

2022 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile işbaşı eğitim programı açılacak işyerinde en az 5 çalışan olması şartı getirilmiştir. İşbaşı eğitim programına katılabilecek katılımcı sayısına esas sigortalı sayısı, işverene ait vergi numarası altında ve programın düzenleneceği ilde yer alan işyerleri için programın başlangıç ayından önceki on iki aylık dönem içerisinde yer almak koşuluyla son altı aya veya altı aylık döneme ilişkin olarak SGK'ya verilen sigortalı sayısını gösterir belgede yer alan toplam prim gün sayısının yüz seksene bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İşveren, programdan yararlanan kişilerin en az yüzde 60'ını 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmelidir.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının yüzde 30'una kadar katılımcı talep edebilmektedirler.

Türk Meslekler Sözlüğünde meslek ana grubu "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilmektedir. Program süresi bilişim ve imalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. Geleceğin mesleklerinde düzenlenen işbaşı eğitim programlarında ise program süresi en fazla 9 ay olarak uygulanabilmektedir.

Program günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- İş arayan statüsündeki katılımcılara günlük 653,93 TL, öğrenci(tam)¹ 653,93 TL, öğrenci(kıst)² 490,45 TL, işsizlik ödeneği alanlara günlük 326,97 TL,
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara günlük 719,32 TL cep harçlığı ödenmektedir.

Genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi Kurumumuz tarafından program süresince karşılanmaktadır.

Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı da bulunmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır.

Kurumumuz tarafından sözleşme veya protokol imzalanması yönünde yaptırım uygulanmayan işverenlerin; açılacak mesleki eğitim kursundan yararlanacak kursiyerlerin en az yüzde 60'ını 120 günden az olmamak üzere program süresinin en az iki katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

İşbirliği yöntemi ile özel sektör işyerleri ile düzenlenen mesleki eğitim kurslarında ise ayrıca işverenlerin en az beş sigortalı çalışana sahip olması gerekmektedir.

Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınların bu programlarımızdan yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır.

¹ Öğrenci(tam): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar hariç herhangi bir öğrencilik statüsü (açık eğitim ve uzaktan eğitim de dâhil olmak üzere) bulunan katılımcılar

² Öğrenci(kıst): lise ve altı örgün eğitime devam eden katılımcılar

Tablo 6: Yıllar İtibarıyla MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2013	1.880	746	1.134
2014	2.038	1.180	858
2015	2.912	1.708	1.204
2016	3.900	2.168	1.732
2017	4.741	3.249	1.492
2018	3.722	2.434	1.288
2019	4.059	2.587	1.472
2020	2.584	1.580	1.004
2021	4.056	2.804	1.252
2022	1.018	630	388
2023	497	324	173

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

2023 yılında ilimizde düzenlenen 82 aktif işgücü programına toplamda 497 kişi katılmıştır. Katılımcıların içinde kadınların oranı yüzde 65,2 iken, erkeklerin oranı yüzde 34,8 seviyesindedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir. Aktif işgücü programlarında; katılımcıların büyük oranda kadınlardan oluşması, kadınların istihdam edilebilirliği konusunda pozitif yönlü etki sağlayabilir.

Tablo 7: 2023 Yılı Aktif İşgücü Piyasası Programı Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek

Meslek	AİPP Yararlanıcı Sayısı
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	171
Konfeksiyon İşçisi	57
Makineci (Dikiş)	46
Raf Üretim İşçisi	39
Perde İmal İşçisi	34
Ahşap Doğrama Cnc Makinesi Operatörü	18
Metal Mamuller Montaj İşçisi	18
Fora, Freze ve Gazumacı	15
Diğer Metal İşlemcileri	14
Çapakçı	11

Kaynak: İŞKUR Yıllık İstatistikleri

Zonguldak ilinde 2023 yılında açılan aktif işgücü piyasası programları arasında en fazla yararlanıcı sayısına sahip olan program yüzde 34,4 ile diğer iplik işçileri ve sarıcıları'dır. Diğer iplik işçileri ve sarıcıları mesleğini yüzde 11,5 ile konfeksiyon işçisi, ardından yüzde 9,3 ile makineci (dikiş) mesleğindeki programlar izlemektedir. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelikle birlikte işbaşı eğitim programlarında sektör şartı kaldırılmış ve yararlanma şartları daha esnek hale getirilmiştir. Bu nedenle, 2024 yılında program çeşitliliğinin ve yararlanıcı sayılarının artması beklenmektedir.

1.3.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de

olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 Devlet payından oluşmaktadır. İsteğe bağlı işsizlik sigortası primi ödeyenlerden ise yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren payı alınmaktadır. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, Banka sandıklarına tabi sigortalılar İşsizlik Sigortası kapsamında yer almaktadır. Ayrıca istekleri halinde; Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılar, Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişiler de işsizlik sigortası kapsamına dahil olabilmektedir.

İşsizlik ödeneği; sigortalı işsizlere yasanın belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemedir. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları ise;

- Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,
- Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisi hizmet akdine tabi olmak,
- Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olmak,

şeklinde sıralanabilir. Hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde en yakın İŞKUR birimine başvurmak gerekmektedir. Başvuru, İŞKUR birimine şahsen gelerek veya elektronik ortamda www.iskur.gov.tr adresinden yapılabilir. Mücbir sebepler dışında 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, toplam hak sahipliği süresinden düşülmektedir.

İşsizlik ödeneğinin ödenebilmesi için sigortalı işsizlerin istihdama hazır durumda olması gerekmektedir. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin kuruma iş arayan kaydı yapılmakta veya mevcut kaydı güncellenmektedir. Böylece sigortalı işsizlerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanmaktadır.

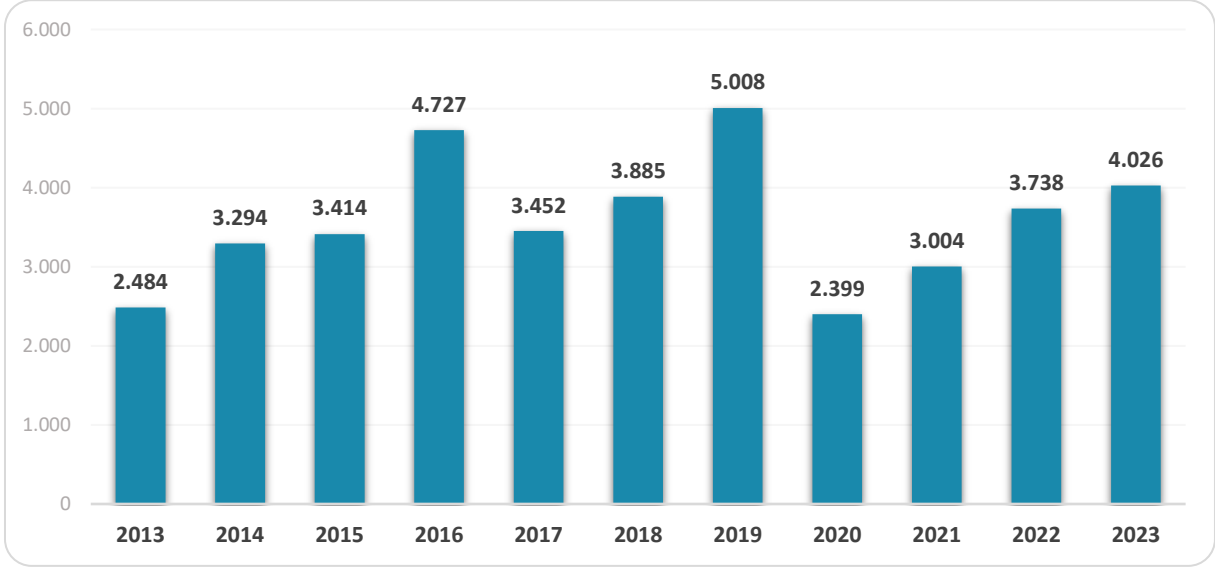
İşsizlik ödeneğine hak kazananlara; İşsizlik Ödeneği, Genel Sağlık Sigortası Primleri, bir iş bulma ve Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri kurum tarafından sunulmaktadır.

Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde;

- 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

süre ile işsizlik ödeneği verilmektedir.

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanmaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

şekil 4: Yıllar İtibarıyla İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

Kaynak: İşKUR Yıllık İstatistikleri

Zonguldak ilinde 2023 yılında 4 bin 26 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzına rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik belirli bir seviyenin altına düşmemektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli mesleklere veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

5 Haziran – 14 Temmuz 2023 tarihleri arasında Türkiye genelinde 86 bin 41 işyeri ile 2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örneklem yöntemi ile işyerleri seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 95 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işyerleri ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Zonguldak ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması, işyerleri ve mevcut istihdam üzerinde odaklanacaktır. Bu kapsamda, işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumları ve hangi tür hizmetlerden faydalandıkları, işyerlerinin ihracat ve Ar-Ge çalışmaları yapma durumları, vardiyalı, part-time ve uzaktan çalışma uygulamaları yapıp yapmadıkları, E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapma durumları ve engelli personel istihdamı gibi konular üzerinde durulacaktır. Bu bilgiler, Zonguldak ilindeki işgücü piyasasının genel görünümü ve dinamikleri hakkında önemli bir perspektif sunacaktır.

Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde 495 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 44 bin 635 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında Zonguldak ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Zonguldak ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenmiştir.

Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşyeri Sayısı

Sektör	İşyeri Sayısı
İmalat	161
Toptan ve perakende ticaret	118
İnşaat	49
Ulaştırma ve depolama	31
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21
Madencilik ve taş ocakçılığı	21
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20
Eğitim	17
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Diğer hizmet faaliyetleri	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
Bilgi ve iletişim	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Finans ve sigorta faaliyetleri	0
Gayrimenkul faaliyetleri	0
Genel Toplam	495

Zonguldak ilinde imalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamında yer alan işyerlerinin içinde, imalat sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 32,5 olarak belirlenmiştir. Türkiye genelinde karşılaştırıldığında, 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içinde imalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin oranı yüzde 34,1 seviyesindedir ve yine bu sektördeki işyerlerinin oranı Türkiye genelinde de birinci sırada yer almıştır. Zonguldak ilinde imalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Buna rağmen ilimizdeki açık işlerin büyük bölümünün imalat sektöründe bulunduğu görülmüştür. Bu sektör özelinde yapılacak iyileştirmeler ya da bu sektöre özel yapılacak çalışmalar, açık iş sayısının artırılmasına ve dolayısıyla istihdam alanının genişlemesine olanak tanıyabilir.

İlimizde, imalat sektörünün ardından en fazla iş yeri, toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında, inşaat sektöründeki işyerlerinin ülkemizdeki genel payı yüzde 10,5 iken, Zonguldak ilinde inşaat sektörünün payı yüzde 9,9 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Zonguldak ilinde faaliyet gösteren işyerlerinin oransal olarak sıralamasındaki ilk üç sektör Türkiye geneli sıralama ile aynıdır. Zonguldak ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri içinde imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinde faaliyet gösterenlerin toplam oranı yüzde 66,3 seviyesindedir.

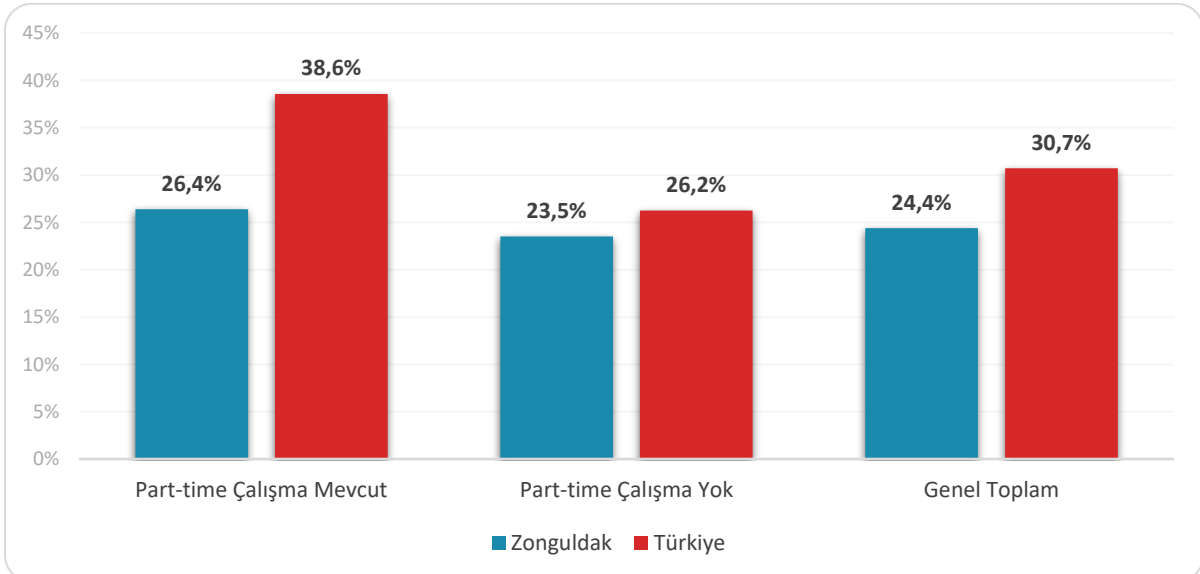
Araştırmaya dahil olan sektörler içinde en az sayıda işyeri, kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründedir. Araştırmada, finans ve sigorta faaliyetleri ve gayrimenkul faaliyetleri sektörlerindeki iş yerlerinden veri toplanamamıştır. Ancak, bu tablo incelenirken Zonguldak ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerlerinin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

Zonguldak ili genelinde part-time çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 22 olarak gerçekleşmiştir. En fazla part-time çalışanı olduğu belirlenen sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür ve bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yarısı part-time çalışan istihdam etmektedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin içinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 48,3'tür. Üçüncü sırada ise yüzde 35,3 ile eğitim sektörü bulunmaktadır.

Türkiye genelinde, eğitim ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektörlerdeki işyerlerinin yaklaşık yarısında part-time çalışan yer almaktadır.

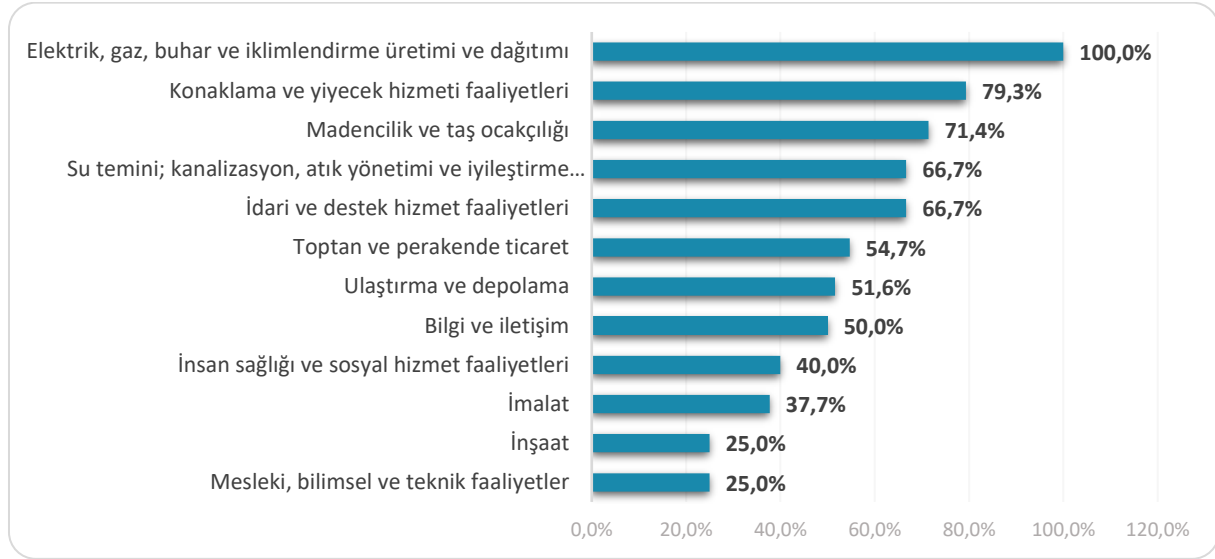
Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşyerlerinde Kadın Çalışan Oranı (%)

Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdama sahip olan işyerlerinde çalışanların yüzde 30,7'sini kadınlar oluştururken, Zonguldak ilinde bu oran yüzde 24,4 düzeyindedir. Zonguldak iline ait verilere göre, part-time çalışanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 23,5 olarak belirlenmiştir.

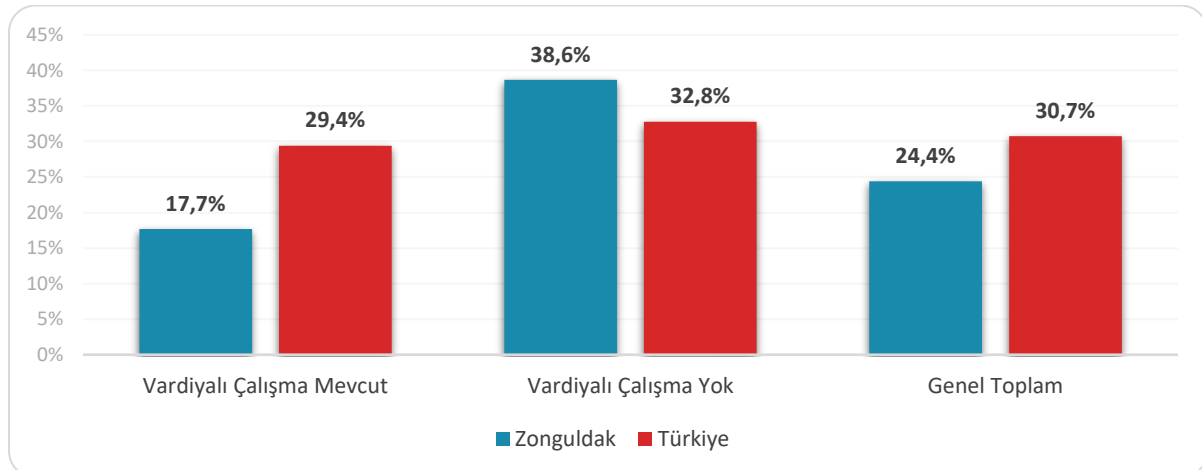
Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise kadın çalışan oranı yüzde 26,4 seviyesindedir. Bu durum, part-time çalışma uygulayan işyerlerinin daha çok hizmet sektöründe yer alması ve kadın istihdamının bu sektörlerde daha yüksek olmasıyla açıklanabilmektedir. Türkiye geneli incelendiğinde, part-time çalışanı olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 26,2 iken, part-time çalışanı olan işyerlerinde bu oran yüzde 38,6'dır. Bu veriler, part-time çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının arttığını göstermektedir. Zonguldak ilinde de bu durumun Türkiye geneli ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Oranı

Zonguldak ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerleri içerisinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin payı yüzde 45,5 seviyesindedir. Bu oran Türkiye genelinde ise yüzde 34,6'dır. Zonguldak ilinde, veri derlenen elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki iş yerlerinin tamamında vardiyalı çalışma uygulanmaktadır. Bu sektörü, yüzde 79,3 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyeti sektörü takip etmektedir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ise yüzde 71,4 ile üçüncü sıradadır. İnşaat sektörü ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri yüzde 25'lik oranlar ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerdir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşyerlerindeki Kadın Çalışan Oranı (%)

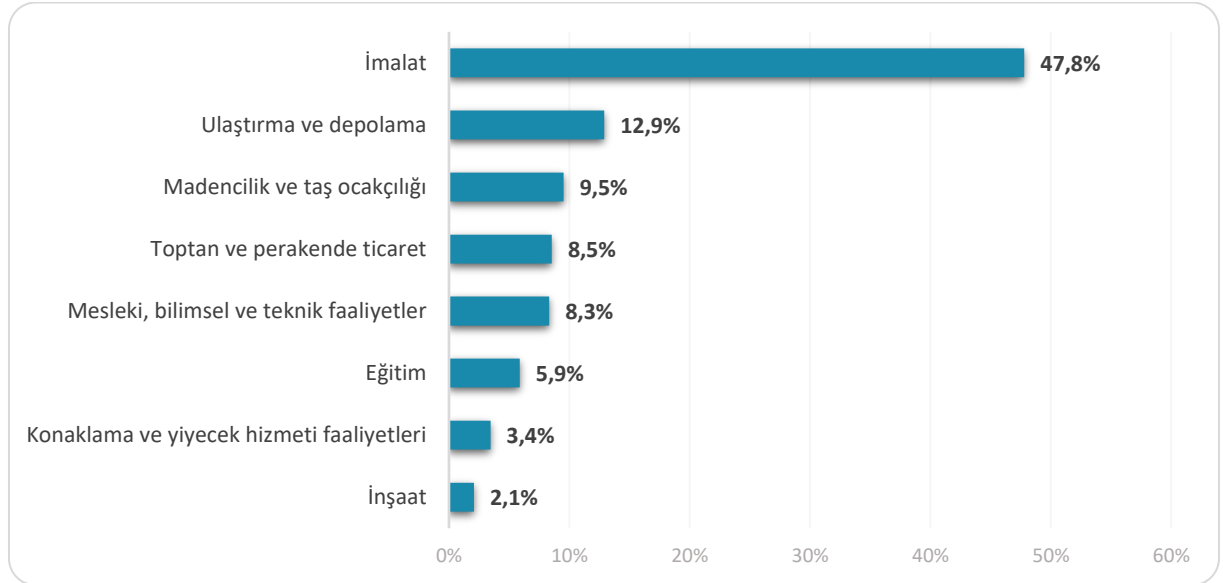

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında, erkeklerin yoğun bir şekilde istihdam edildiği gözlemlenmektedir. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından özel düzenlemelere tabidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma olmayan işyerlerinde kadın çalışan oranı yüzde 32,8 iken, vardiyalı çalışma olan işyerlerinde bu oran yüzde 29,4'e düşmektedir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın istihdamının daha düşük seviyelerde yer alması beklenen bir durumdur. Ancak bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8'de ilimiz için söz konusu eğilime benzer bir durum gözlenmektedir. Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde çalışan kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 17,7 iken, erkek çalışanların oranı yüzde 82,3 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların oranı yüzde 38,6; erkeklerin oranı yüzde 61,4 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerinde kadın çalışan oranında 3,4 puanlık bir fark bulunmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre daha yüksektir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

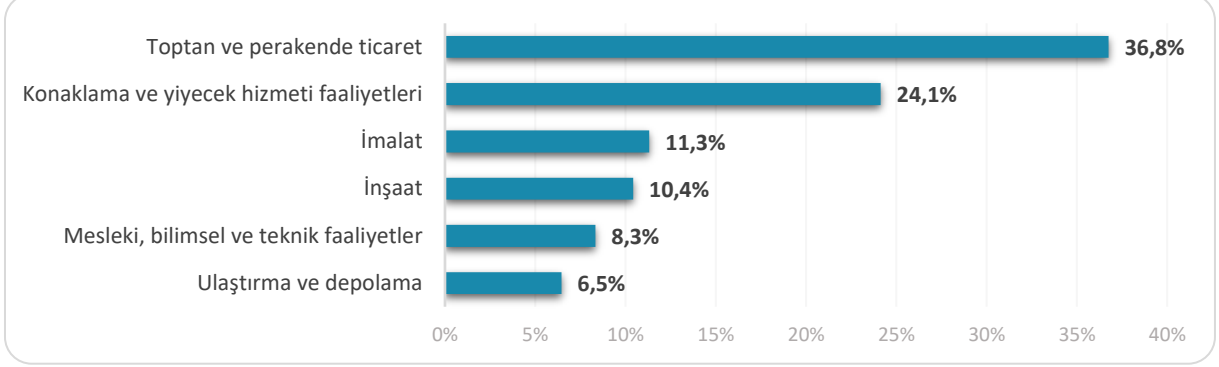

Zonguldak ilindeki işyerlerinin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 19,6 düzeyindedir. İmalat sektöründe ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 47,8 seviyesindedir. İhracat yapan işyeri oranı bakımından ikinci sırada ulaştırma ve depolama sektörü ve üçüncü sırada da madencilik ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 28,4'ü ihracat yapmaktadır ve bu alanda öne çıkan sektör yüzde 57,9 ile imalat sektörüdür. Türkiye genelinde de 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinden ihracatın en fazla yapıldığı ikinci sıradaki sektör ulaştırma ve depolama ve üçüncü sıradaki sektör de madencilik ve taş ocakçılığıdır. Bu bağlamda ilimizde ihracat yapan işyerlerinin sektör verilerinin Türkiye verileri ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

İhracat yapan işyerlerinin oranının yüksek olması, ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam kapasitesinin ve işgücü

verimliliğinin genellikle daha yüksek olması beklenmektedir. Bu işyerleri, uluslararası pazarlarda rekabet edebilme yeteneğine sahip olmaları nedeniyle genellikle büyük ölçekli ve teknolojik olarak gelişmiş olmaktadır. Bu durum, ihracat yapan işyerlerinin ekonomik büyümeye ve istihdama olumlu katkıda bulunma potansiyeline işaret etmektedir.

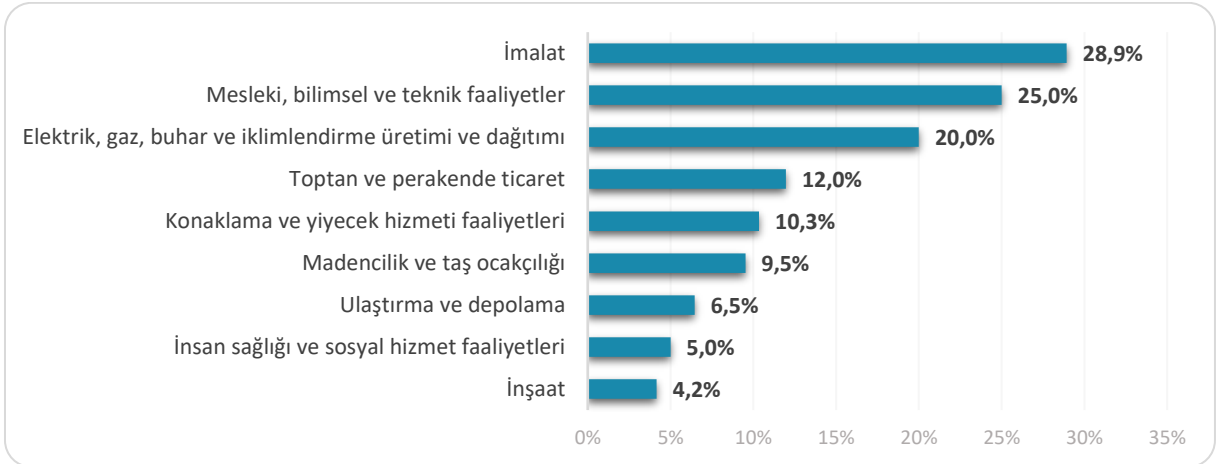
Şekil 10: Sektörlere Göre E-Ticaret Uygulamasına Sahip İşyerlerinin Oranı

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında e-ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Zonguldak ilinde e-ticaret uygulamasına sahip işyerlerinin oranı yüzde 15,5 seviyesindedir. Toptan ve perakende ticaret, yüzde 36,8 ile en yüksek e-ticaret uygulamasına sahip olan sektör olarak öne çıkmaktadır. Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerine ise e-ticaret uygulamasına sahip işyerlerinin oranı 17,1 seviyesindedir. Zonguldak ilinde e-ticaret uygulamasına sahip işyerlerinin oranının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmüştür. İlimize e-ticaret uygulamalarının ülke geneli kadar yaygınlaşmamış olduğu söylenebilir.

E-ticaretin önemi son yıllarda belirgin bir şekilde artış göstermiştir ve dijital dönüşümle birlikte işyerleri gelecekte hizmet ve mal satışlarında daha fazla e-ticaret kullanmayı planlamaktadır. E-ticaret, işyerlerine rekabet avantajı sağlamaktadır. Küçük ve orta ölçekli işyerleri, dijital platformlar aracılığıyla küresel pazarda varlık gösterme imkânına sahip olmaktadır.

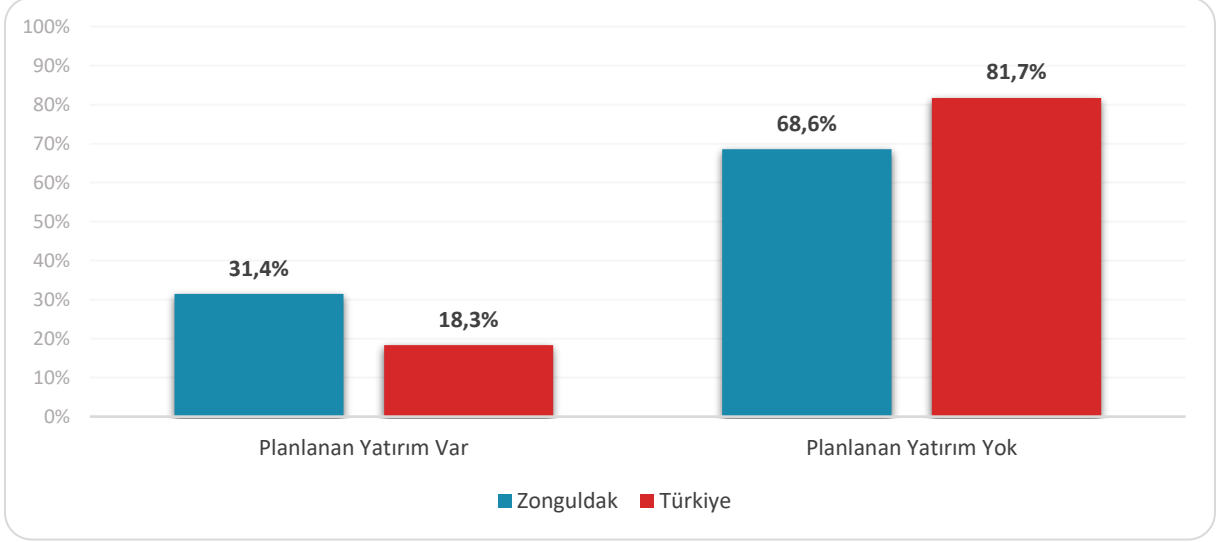
Şekil 11: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

Zonguldak ilinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 15,1 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işyerlerinin oranı yüzde 28,9 seviyesindedir. İkinci sırada yüzde 25' lik oran ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 20'lik oran ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü yer almaktadır.

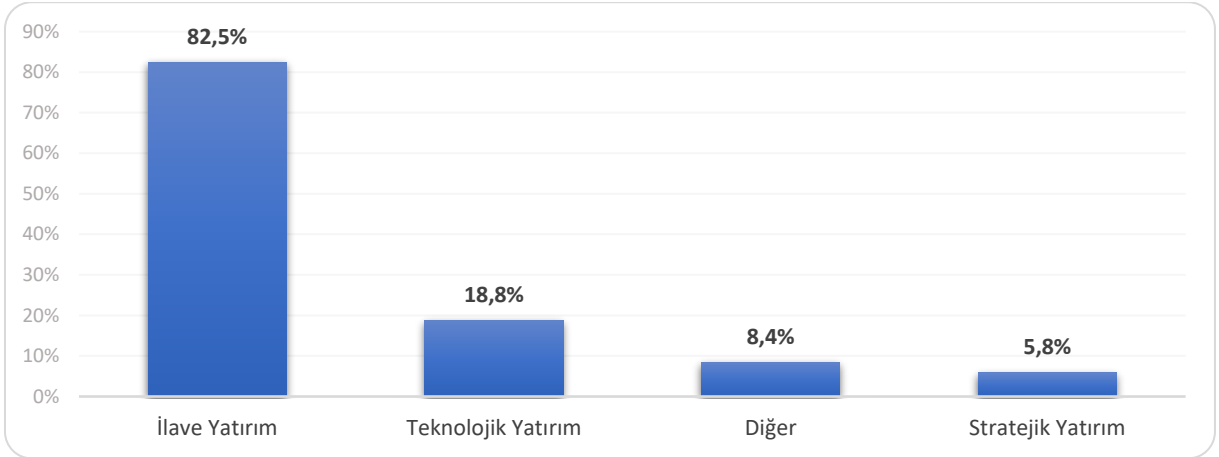
Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,2'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 50,4 ile bilgi ve iletişim, yüzde 31,3 ile imalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında ön plana çıkmaktadır. Zonguldak ilinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmüştür.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

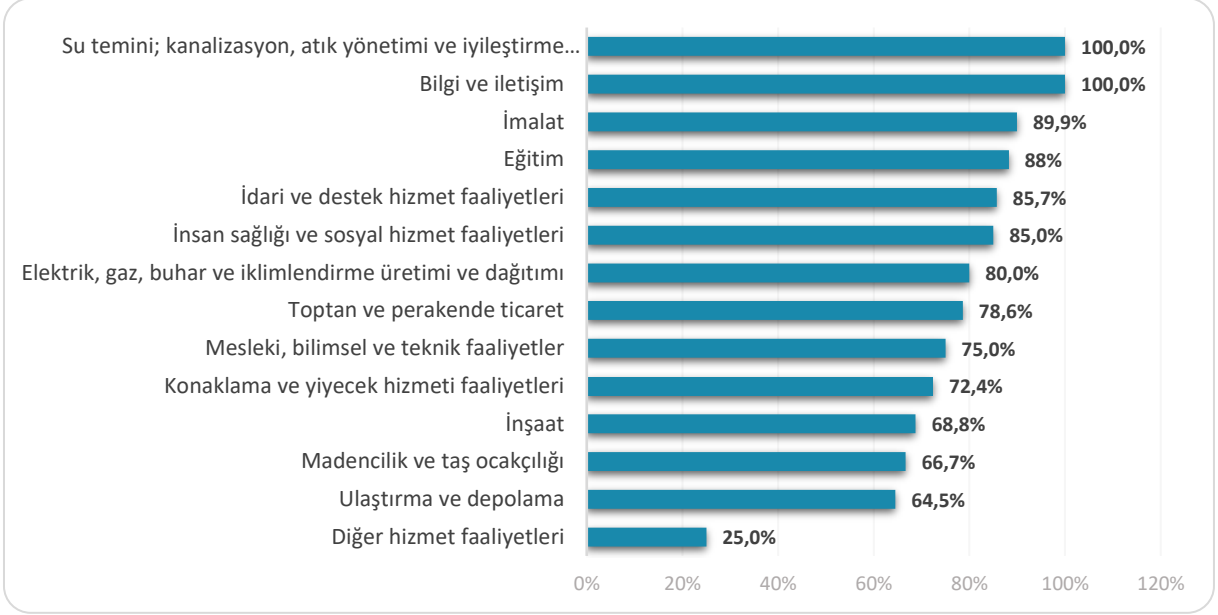
Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 18,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Zonguldak ilinde yüzde 31,4 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde işverenler tarafından planlanan yatırımların oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmüştür. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Planlanan Yatırım Türleri

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde, Zonguldak ilinde 20 ve üzeri istihdamlı yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 82,5; teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 18,8 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 5,8 seviyesindedir. Yatırım yapmayı planlayan işyerlerinin büyük bir oranda ilave yatırım eğiliminde olması önümüzdeki dönemde işgücüne ve bölgesel işsizlik rakamlarında olumlu bir etki yaratması beklenmektedir.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 70'i ilave yatırım, yüzde 24,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 17,8'i stratejik yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Oranı

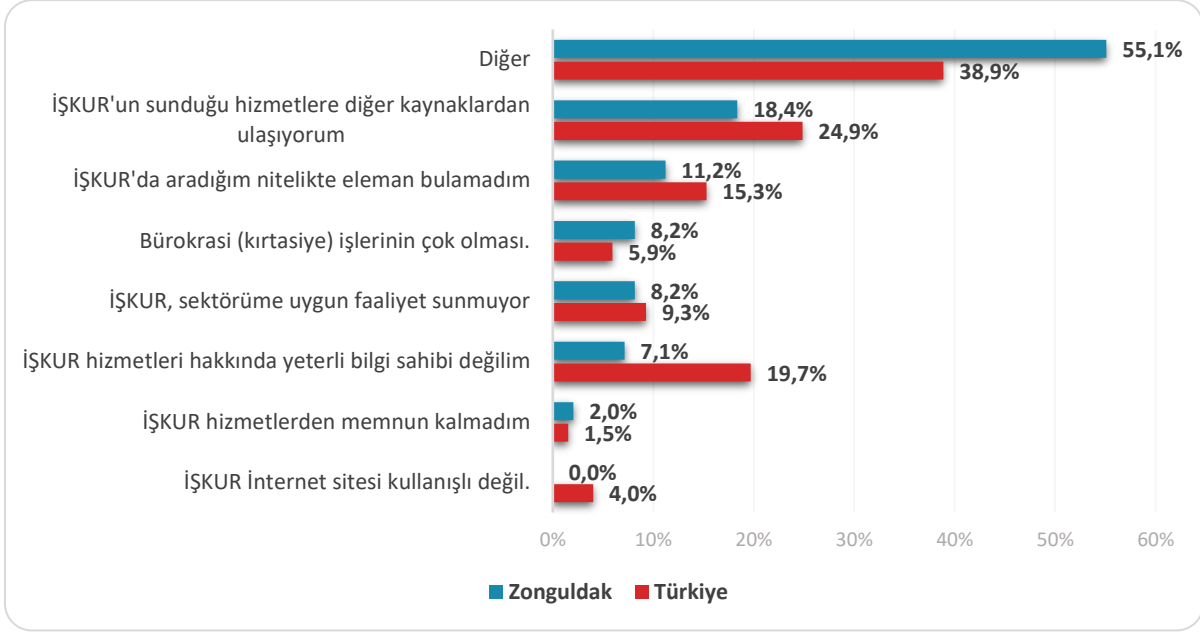
Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinin yüzde 50,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Deprem sonrası dönemde özellikle pasif işgücü programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, bölge genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 80 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Zonguldak ilinde, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile bilgi ve iletişim sektörlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Bu sektörleri yüzde 89,9 ile imalat sektörü takip etmektedir. Araştırma kapsamında ilin en çok işyeri sayısına sahip sektörü olan imalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranı il geneli olan yüzde 80 seviyesinin üzerinde ve yüzde 89,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşyeri Oranı
Danışmanlık ve Yönlendirme	90,6%
Eleman Temini	70,2%
Teşvikler	49,5%
İşbaşı Eğitim Programları	14,8%
Kısa Çalışma Ödeneği	0,3%
Genel Toplam	100,0%

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işyerlerinden, danışmanlık ve yönlendirme kapsamında hizmetlerden yararlanan iş yerlerinin oranı yüzde 90,6; eleman temini kapsamında hizmetlerimizden yararlanan işyerlerinin oranı yüzde 70,2 ve teşvikler kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 49,5 seviyesindedir. Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyeri oranının yüksek olması, bölge genelinde İŞKUR'un etkinliğini artırdığını göstermektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenleri sorulduğuna ilk üç sırada, yüzde 55,1 ile “Diğer”, yüzde 18,4 ile “İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.” ve yüzde 11,2 ile “İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım.” seçenekleri gerekçe olarak gösterilmiştir. Zonguldak ilinde, Kurum faaliyetleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmayan işyerlerinin oranı Türkiye geneline göre daha düşük seviyede gerçekleşmiştir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamında, 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde toplamda 44 bin 635 çalışan belirlenmiştir. Bu çalışanların cinsiyet dağılımına bakıldığında, 33 bin 749 erkek çalışan ve 10 bin 886 kadın çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektör	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	5.417	14.962	20.379
Toptan ve perakende ticaret	2.366	4.421	6.787
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	391	4.101	4.492
Madencilik ve taş ocaklığı	240	3.167	3.407
İnşaat	148	2.251	2.398
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	67	2.081	2.148
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	855	417	1.272
Ulaştırma ve depolama	119	1.102	1.221
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	551	581	1.132
Eğitim	610	216	827
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	64	225	289
Bilgi ve iletişim	34	83	117
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	78	81
Diğer hizmet faaliyetleri	21	53	74
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	10	10
Genel Toplam	10.886	33.749	44.635

Zonguldak ilinde çalışanların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde imalat, toptan perakende ve ticaret ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri çalışan sayısının en fazla olduğu sektörler olarak ön plana çıkmaktadır. Bu üç sektörde çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 70,9 düzeyindedir.

İlimizde kadın istihdamının en fazla olduğu sektör imalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde imalat sektöründe çalışanların payı yüzde 49,8 seviyesindedir. Zonguldak ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise eğitim sektörüdür ve bu sektördeki kadın çalışanların oranı yüzde 73,8 düzeyindedir.

Türkiye genelinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

İlimizde araştırma kapsamında yer alan 495 işyerinden 197'sinde engelli çalışan istihdam edilmektedir. Engelli bireylerin istihdamı konusunda karşılaşılan en önemli zorluklardan biri, önyargılardır. Herkesin engelli veya engelli adayı olma ihtimali taşıdığı unutmamak, engelli bireyleri işgücüne dâhil etme sürecinde önemli bir adımdır. Bu bağlamda, Türkiye'de engellilere yönelik istihdam politikaları, Anayasa başta olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiştir. Anayasa tarafından öne çıkarılan eşitlik ilkesinin yanı sıra, pozitif ayrımcılığı öngören düzenlemeler, engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde 3 engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde 4 engelli işçiyi meslek, beden ve ruhsal durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İŞKUR'un engelli vatandaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu önemli bir hizmet de Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği Projeleridir. Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle işgücü kaybının en az yüzde 40 olduğu "Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları" ile belgelenen kişiler, üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da ilave istihdam oluşturmak amacıyla hazırlayacakları projeleriyle e-Devlet üzerinden "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" kapsamında başvuruda bulunabilmektedirler. Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde Başvuru Rehberi ve usul esaslar yayınlanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler, işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler, açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönlendirmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet ve yaş grubu tercihleri, engelli çalışan tercih edip etmeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, bu meslekler için aranan becerileri, işyerlerinin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

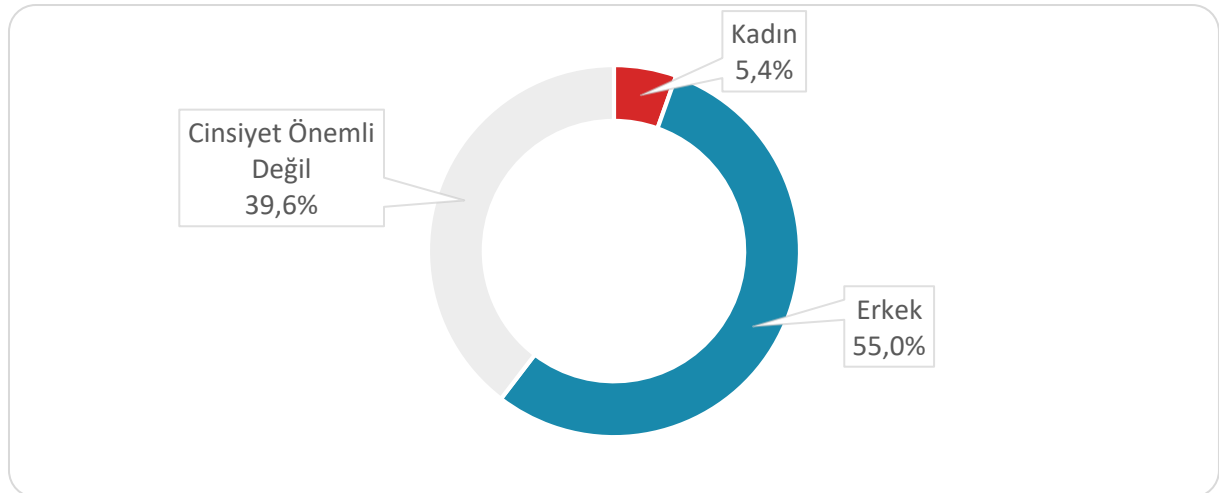
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	447	2,1%	49,7%
Toptan ve perakende ticaret	117	1,7%	35,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	92	2,6%	33,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	53	1,2%	28,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	43	3,7%	44,8%
İnşaat	35	1,5%	22,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	28	2,2%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	24	1,1%	20,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16	5,3%	41,7%
Ulaştırma ve depolama	13	1,1%	12,9%
Eğitim	5	0,6%	23,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	1,2%	33,3%
Genel Toplam	875	1,9%	36,9%

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre, 183 işyerinde toplamda 875 açık iş pozisyonu tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde en fazla açık iş sayısına sahip sektör, 447 kişilik açık işle imalat sektörüdür. Araştırma döneminde en fazla açık işi olan ikinci sektör ise 117 kişilik açık iş sayısı ile toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, 92 kişilik açık iş sayısı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 1,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,9 seviyesindedir. Zonguldak ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalaması ile aynı olduğu görülmüştür. Zonguldak ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,3 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü olarak tespit edilmiştir.

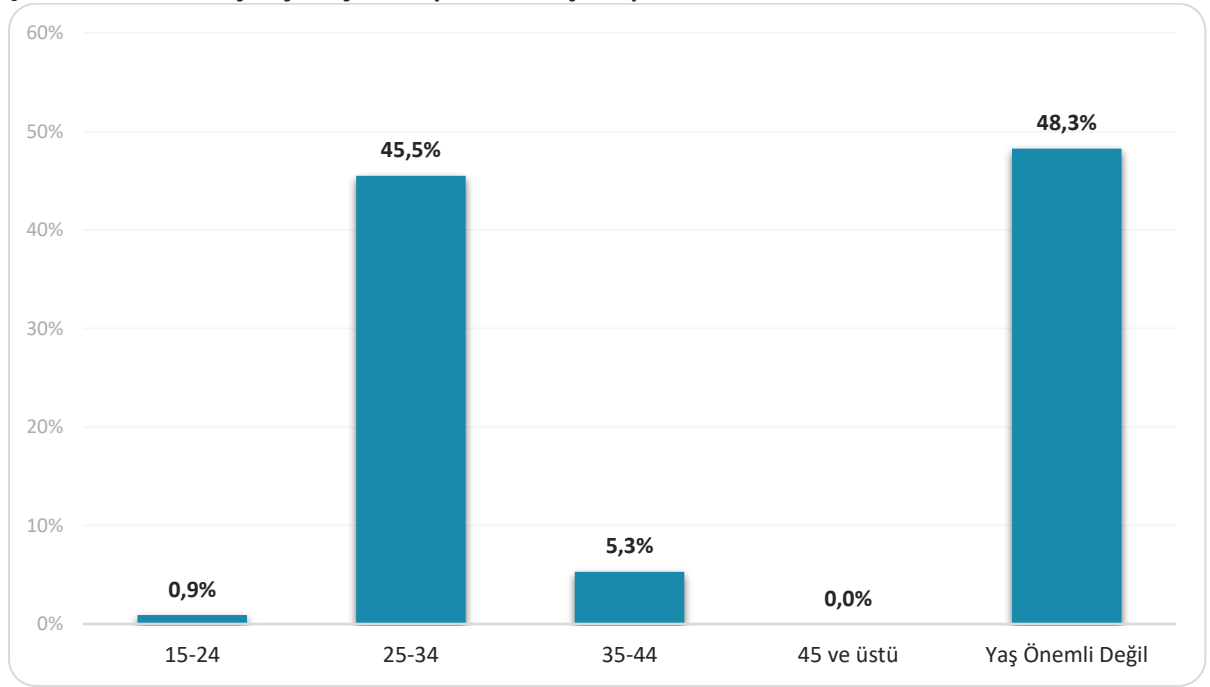
Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin içinde açık işi bulunan işyerlerinin oranı yüzde 36,9 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir. İlimizdeki açık iş oranının Türkiye genelinden daha fazla olduğu görülmüştür.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

Şekil 16 üzerinde Zonguldak ilinde araştırma sonucunda elde edilen 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin açık işlerindeki cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 39,6 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 58,5 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 5,7 iken, Zonguldak ilinde yüzde 5,4 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 35,9'unda işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Zonguldak ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 55 seviyesindedir.

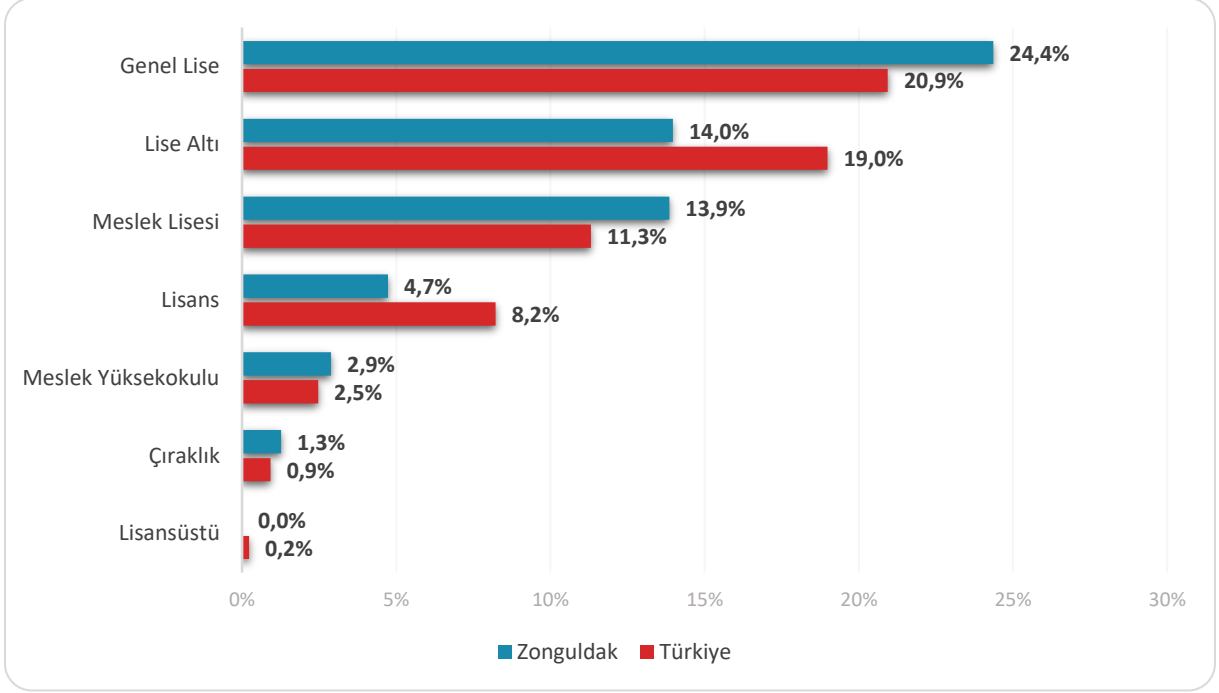
Türkiye genelinde, çalışan sayısı içinde kadınların oranının düşük olmasına rağmen, işverenlerin büyük bir çoğunluğu mevcut açık iş pozisyonlarında istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını ifade etmiştir. Bu durum, kadın istihdamının artırılması konusunda önemli bir potansiyeli ortaya koymaktadır.

Şekil 17: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Yaş Grupları

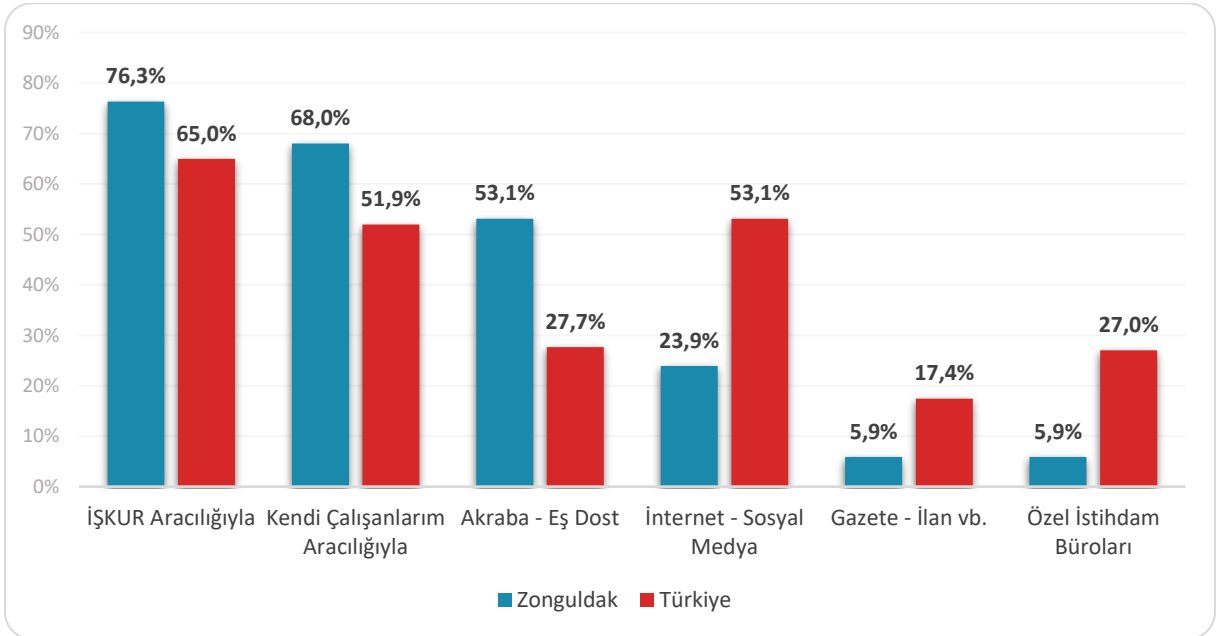

Araştırma kapsamında işverenlere mevcut açık iş pozisyonlarında tercih ettikleri yaş grubu sorulmuştur. Bu bağlamda, Zonguldak ilindeki açık işlerde yaşın önemli olmadığı açık işler mevcut açık işlerin yüzde 48,3'ünü oluşturmaktadır. Sonrasında en çok talep edilen yaş grubu yüzde 45,5 ile 25-34 yaş grubu olarak belirlenmiştir.

Türkiye geneli 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerindeki açık işlerde ise açık işi olan işverenlerin yarısı, mevcut açık iş pozisyonlarında 25-34 yaş grubundaki kişileri istihdam etmek istediklerini belirtmiştir. Yaşın önemli olmadığı açık işler ise mevcut açık işlerin yüzde 35'ini oluşturmaktadır.

Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Zonguldak ilindeki açık işler incelendiğinde, eğitimin önemli olmadığı açık işlerin oranı yüzde 38,9 düzeyindedir. Bu oran, Türkiye genelinde yüzde 36,9 olarak gerçekleşmiştir ve ilimizde bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. Zonguldak ilindeki açık işler incelendiğinde, genel lise mezunlarının tercih edildiği açık işlerin oranı yüzde 24,4 düzeyindedir. Bu oran, Türkiye genelinde yüzde 20,9 olarak gerçekleşmiştir ve ilimizde bu oran da Türkiye ortalamasının üzerindedir. Lise altı mezuniyet talep edilen açık işlerin payı yüzde 14 seviyesiyle ikinci sırada yer alırken, meslek lisesi mezunu talep edilen açık işlerin payı ise yüzde 13,9 seviyesiyle üçüncü sırada bulunmaktadır.

Şekil 19: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek Kurumumuzun en önemli görevlerinden biridir.

Şekil 19 üzerinde Zonguldak ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Zonguldak ilinde 20 ve üzeri istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin içinde İŞKUR aracılığıyla arananların oranı yüzde 76,3 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 65 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde ikinci sırada kendi çalışanlarım aracılığıyla aranan açık işler yer almakta ve bu oran yüzde 68 olarak gerçekleşmiştir. Kendi çalışanlarım aracılığıyla ile aranan açık işlerin Türkiye genelindeki oranı yüzde 51,9 seviyesindedir. Üçüncü sırada ise yüzde 53,1 ile akraba- eş dost aracılığıyla aranan açık işler yer almaktadır. Zonguldak'ta mevcut açık işlerin arama kanalı olarak en çok İŞKUR'un tercih edilmesi açık işlerin karşılanması noktasında İŞKUR'un ilimizde etkin bir rol üstlendiğinin göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	1
İş Tecrübesi	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4
Takım Çalışması	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	7
Analitik Düşünebilme	8
Bilgisayar Kullanımı	9
Programlama Dili Bilgisi	10
Yabancı Dil	-

Zonguldak ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla İş Tecrübesi ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri takip etmektedir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslek Grubu	Toplam Açık İş
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	307
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	251
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	115
Hizmet ve Satış Elemanları	87
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	45
Profesyonel Meslek Mensupları	38
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	30
Yöneticiler	1
Genel Toplam	875

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubunda olduğu tespit edilmiş olup toplam açık işler içerisinde bu

meslek grubunun payı yüzde 35,1 seviyesindedir. İkinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler grubu bulunmaktadır.

Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	64,1%	1,6%	17,4%	79,9%	80,9%	10,5%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	46,0%	15,7%	28,6%	83,9%	60,9%	0,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	47,4%	0,9%	17,5%	64,0%	50,9%	1,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	50,0%	3,5%	40,7%	66,3%	69,8%	11,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	66,7%	6,7%	17,8%	82,2%	62,2%	4,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	31,6%	0,0%	31,6%	65,8%	57,9%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	36,7%	0,0%	26,7%	56,7%	76,7%	10,0%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; Zonguldak ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları yöneticiler, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları grupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Yöneticiler meslek gurubundan bildirilen açık iş sayının düşük olması bu meslek grubu oranlarının yüzde 100 olarak yansımaya sebep olduğu söylenebilir.

Tablo 15: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslek	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Analitik Düşünebilme	İletişim ve İfade Yeteneği	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	İş Tecrübesi	Programlama Dili Bilgisi	Bilgisayar Kullanımı	Yabancı Dil
Makineci (Dikiş)	2	5		3		6	4	1			
Madenci (Genel)	1	2						3			
Temizlik Görevlisi	5	1		2			3	4			
Garson (Servis Elemanı)	6	4		1		3	2	5			
Seramik İmal İşçisi		1									
Kamyon Şoförü	1	2						3			
Gazaltı (Mig-Mag) Kaynakçısı	1	4		5	6	7	3	2			
Konfeksiyon İşçisi	3	1				5	4	2			
Diğer Metal İşlemcileri	2		3					1			
Metal Yüzey Boyacısı	2	1		3			4	3			

Tablo 15 üzerinde Zonguldak ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Madenci (Genel), Kamyon Şoförü ile Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleklerinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ilk sırada aranmaktadır. En çok açık işi olan Makineci (Dikiş) mesleğinde sırasıyla İş Tecrübesi, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ile İletişim ve İfade Yeteneği en çok talep edilen ilk üç beceri olmuştur.

Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Anketör	Temizlik Görevlisi	Seramik İmal İşçisi	Madenci (Genel)
Hamurkar	Kamyon Şoförü	Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi
Ütücü (Elle)	Diğer Metal İşlemcileri	Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Mutfak Görevlisi	Vinç Operatörü	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Seramik İmal İşçisi
Konfeksiyon İşçisi	İnşaat İşçisi	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Kamyon Şoförü
Ambar/Depo Görevlisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Metal Yüzey Temizleyici	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Konfeksiyon İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Parke Taşı ve Bordür Kaplamacı	Diğer Metal İşlemcileri
Kasiyer	Endüstriyel ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Metal Yüzey Boyacısı	Metal Yüzey Boyacısı

Zonguldak ilinde en fazla açık iş olan meslekler, makineci (dikiş), madenci (genel) ve temizlik görevlisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde buldukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise makineci (dikiş) mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek madenci (genel), cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek makineci (dikiş) mesleğidir. Madenci (genel) mesleğinde kanun gereği kadın çalıştırılmadığından bu meslekte cinsiyet tercihinin erkek çıkması beklenen bir durumdur.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER (TGÇM)

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Zonguldak ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, ilin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinden 28 bin 9 işyerinin çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde ise 20 ve daha fazla istihdamlı 190 işyerinde son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslek olduğu ifade

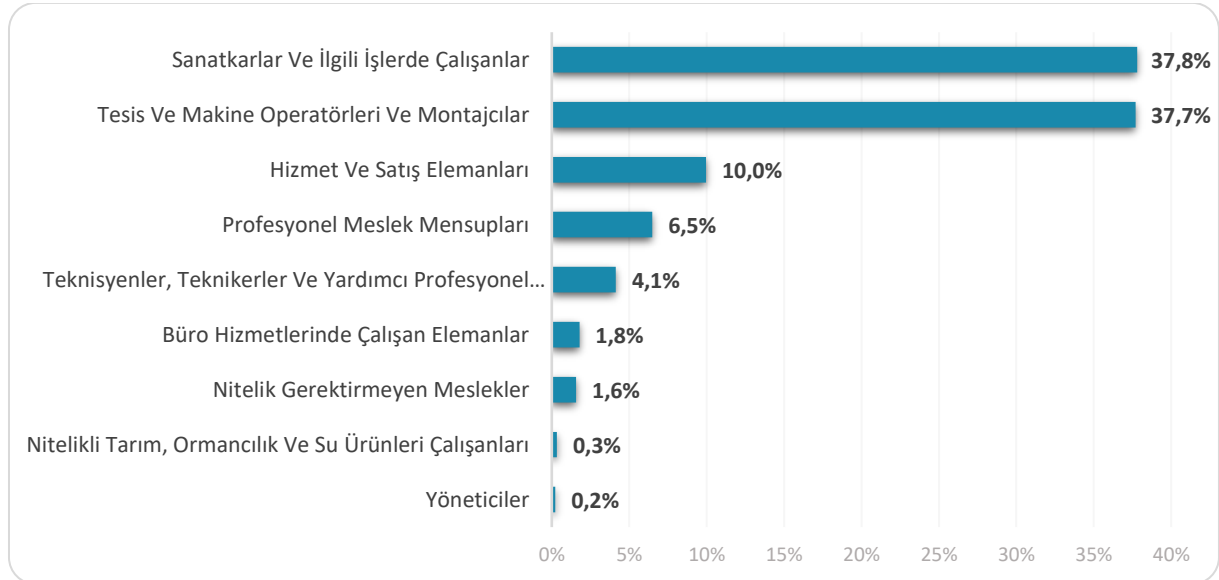
edilmiştir. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 26,4'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Zonguldak ilinde ise bu oran yüzde 38,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektör	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	423
Toptan ve perakende ticaret	131
İnşaat	120
Madencilik ve taş ocakçılığı	76
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	53
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	31
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	22
Ulaştırma ve depolama	21
Eğitim	17
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Genel Toplam	904

Zonguldak ilinde 904 kişilik işgücü için eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle imalat sektörü 423 kişi ile ön plana çıkmaktadır. Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde imalat sektörünün payı yüzde 46,9 seviyesindedir. Bunun dışında, toptan ve perakende ticaret 131 kişilik açık iş ve yüzde 14,5'lik oran ile ikinci sırada ve inşaat sektörü ise 120 kişilik açık iş ve yüzde 13,3'lük oran ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 20: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 342 kişi ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 37,8 seviyesindedir.

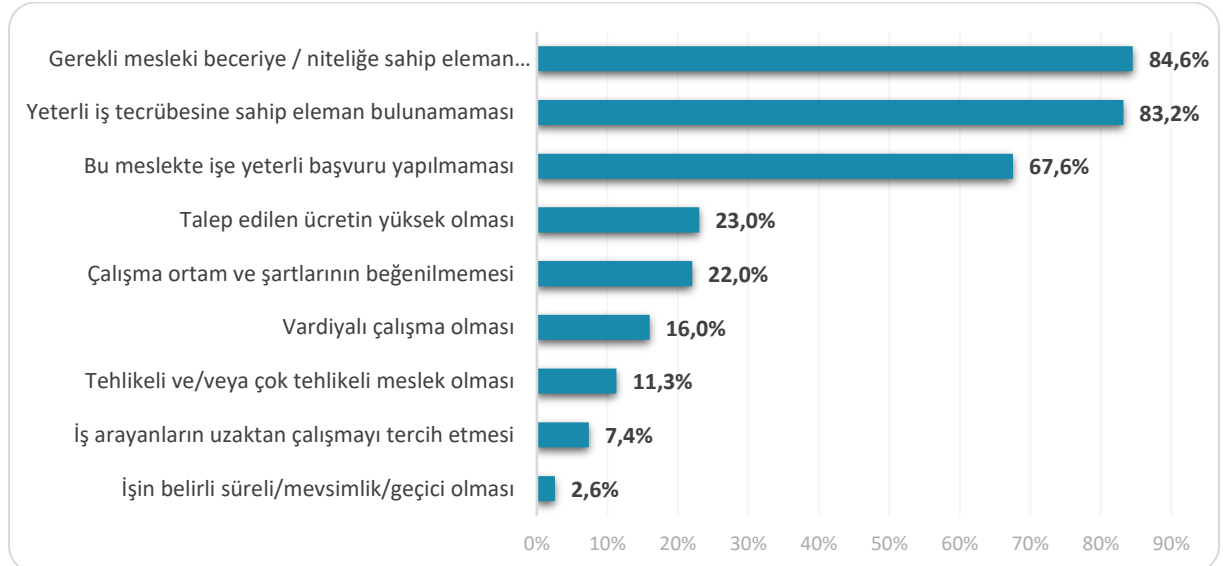
Türkiye genelinde tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 29,5 seviyesindedir.

Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslek	TGÇM Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	61
Madenci (Genel)	51
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	37
Kamyon Şoförü	33
Seramik İmal İşçisi	25
Beton ve Betonarme Kalıpcısı	25
Garson (Servis Elemanı)	25
Kablo İmal Makinesi Operatörü	20
Refrakterci	20
Konfeksiyon İşçisi	20

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 61 kişi ile makineci (dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 51 kişi ile madenci (genel) ve 37 kişi ile gazaltı (mıg-mag) kaynakçısı meslekleri gelmektedir. Ağır ve tehlikeli meslek gurubunda yer alan madenci (genel) mesleğinde eleman temininde güçlük çekilmesi beklenen bir durumdur; ancak işverenlerin makineci (dikiş) mesleğinde eleman temininde güçlük çekmeleri, ilimizde bu meslekte deneyimli eleman bulunmasında zorluklar yaşandığının göstergesi olarak kabul edilebilir. Nitekim Şekil 21’de de görüldüğü üzere ilimizdeki işverenlerin büyük çoğunluğu gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmiş oldukları görülmektedir.

Şekil 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 84,6 ile gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. İkinci sırada ise yüzde 83,2 ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Türkiye geneli 20 ve daha üzeri

istihdamlı işyerlerinin TGÇM nedenleri dağılımında ilk sırada yüzde 85,5 ile bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. Her ay düzenli olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından gerçekleştirilen İktisadi Yönelim Anketleriyle imalat sanayinde yer alan firmalardan gelecek 3 aylık döneme ilişkin istihdam beklentileri derlenmektedir. TCMB'nin bu kapsamda her ay yayınladığı istatistikler ise yalnızca imalat sektörü ve ülke geneline ilişkin bilgi vermektedir. İşgücü Piyasası Araştırmaları ise işverenlere bir yıl sonrası için öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlemektedir. Ayrıca istihdam özelinde, teknolojik değişim ve dönüşümün işverenlerin bulunduğu sektöre gelecek 10 yılda nasıl etki edeceği de İPA ile işverenlere sorulmaktadır. İPA verilerinden elde edilen bilgilerle 17 sektör için Türkiye geneli ve il düzeyinde raporlar düzenli olarak her yıl yayımlanmaktadır.

Bu bölümde Zonguldak ilinde 2023 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “14 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 21,1'i çeşitli mesleklerde net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde net istihdamın artacağını düşünen işyerlerinin oranı 38,2 seviyesindedir. Öte yandan bazı meslekler için net istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 ve Zonguldak ilinde ise yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi ve Oranı

Sektör	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	1.087	5,3%
İnşaat	263	11,0%
Toptan ve perakende ticaret	236	3,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	97	7,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	90	2,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	79	2,3%
Ulaştırma ve depolama	76	6,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	43	15,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	40	3,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	24	1,1%
Eğitim	7	0,9%
Genel Toplam	2.044	4,6%

Türkiye genelinde 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerlerinde bir yıl sonrası için (14 Temmuz 2024) istihdamın yüzde 3,3 oranında artacağı beklenmekte olup Zonguldak ilinde ise bu oran yüzde 4,6 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı bin 87 kişilik artış ile imalat sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise 263 kişi ile inşaat sektörü gelmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 15 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise yüzde 11 ile inşaat sektöründe beklenmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	842
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	607
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	189
Hizmet ve Satış Elemanları	181
Profesyonel Meslek Mensupları	90
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	71
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	37
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	25
Yöneticiler	1
Genel Toplam	2.044

Zonguldak ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grupları sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. 14 Temmuz 2024 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise yöneticiler meslek grubudur.

Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	Diğer Ağaç İşlem İşçileri
Konfeksiyon İşçisi	Bulaşıkçı/Steuard (Şefi)
Fındık İşleme İşçisi	İnşaat Teknolojisi Teknikeri
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Acil Tıp Teknisyeni
Deri Dikici (Saraciye)-Elle	İlk ve Acil Yardım Sağlık Teknikeri/Acil Yardım/Ambulans ve Acil Bakım Teknikerliği/Paramedik
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni-Ortaöğretim
İnşaat Ustası	İngilizce Öğretmeni
Madenci (Genel)	Fatura ve Hesap Tahsilatçısı
Temizlik Görevlisi	Resim-İş Öğretmeni-Ortaöğretim

Zonguldak ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, makineci (dikiş), diğer imalat ve ilgili işçiler (elle), konfeksiyon işçisi meslekleridir. Otobüs kaptanı (şoförü), diğer ağaç işlem işçileri, bulaşıkçı/steuard (şefi) meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslekler olarak belirtilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2023 yılı Haziran – Temmuz aylarında saha çalışması gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması amacıyla Zonguldak İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda işverenin son bir yıl içinde eleman temin etmekte güçlük çektiği meslekler ve nedenleri tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan raporun işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. TÜİK tarafından her ay yayımlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren istatistikler, işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibarıyla TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2022 yılı TÜİK verilerine göre TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 11,3 düzeyindedir. 2024 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan eleman temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işyerlerindeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 75,6 iken kadınların payı ise yüzde 24,4 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör imalat sektörüdür. Kadın istihdamındaki yoğunluk sektörler arasında farklılık göstermektedir. Zonguldak ilinde kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör eğitim sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler eğitim ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilere ait işyerlerinde kadın istihdamının diğer işyerlerine kıyasla daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini teşvik etmek önem arz etmektedir.

Zonguldak ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2023 yılında Zonguldak ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 82 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 497 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve programlar yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırmaktadır. Bunun sonucunda da yararlanıcıların istihdam edilebilirliklerini artırmaktadır. 2024 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik kapsamında, aktif işgücü piyasası programlarının ve bu programların işgücü piyasalarına etkilerinin artması beklenmektedir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır.

Zonguldak ilinde 20 ve üzeri istihdamda sahip işyerleri içerisinde istihdamda öncü sektörler imalat, toptan ve perakende ticaret ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Zonguldak ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı Haziran-Temmuz döneminde 183 işyerinde 875 açık iş tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde imalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 875 kişilik açık işin 447 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer sektörler ise toptan ve perakende ticaret ile madencilik ve taş ocaklığı sektörüdür.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren 20 ve daha üzeri istihdamlı işyerleri içinde açık iş bulunan işyeri oranı yüzde 36,9 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı ise yüzde 27,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyerlerinin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine "Eğitim Düzeyi Önemli Değil" cevabı veren işyerlerinin oranı Zonguldak ilinde yüzde 38,9 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, işverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının veya Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 21,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Zonguldak ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 38,2 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işyerlerinin oranı, ülke genelinde yüzde 2 iken Zonguldak ilinde yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı başta olmak üzere bölgemizde yaşanan savaşlar, Enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, ekonomilerde yaşanan arz talep dengesizliği ve enflasyonist baskılarla birlikte olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler, yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve son

yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler oldukça hızlı değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi, etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitim ön plana çıkmaktadır.

Günümüzde istihdamın önemli bir aracı olarak görülen esnek çalışmanın yaygınlaşması, güvenceli esneklik kavramının daha fazla gündemde yer almasını sağlamaktadır. Aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarıyla, güvence-esneklik dengesi de gözetilmelidir. Yaşam maliyetlerinin sürekli olarak yükseldiği bir dünyada, istihdamın ve gelirin sürdürülebilirliği için esnek çalışma modellerinin de güvenceli hale getirilmesine yönelik dönüşüm zaruridir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Sosyal Güvenlik Kurumu. (2023, 02 02). *Aylık Sigortalı İstatistikleri (Ekim 2023)*. SGK Web Sitesi: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylık/42919466-593f-4600-937d-1f95c9e252e6/> adresinden alındı
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. (2023, 02 02). *İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (Ocak 2024)*. TCMB: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579/%C4%B0YA-Rapor.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579-oQ.qOaG> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023, 02 02). *2022 Yılı İşgücü İstatistikleri*. TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2022-49390> adresinden alındı
- Türkiye İş Kurumu. (2012-2023). İl Düzeyinde İstatistikler. *İdari Kayıtlar*. Türkiye: İşKUR.
- Türkiye İş Kurumu. (2023, Haziran-Temmuz). 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Verileri. Türkiye: İşKUR.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). (2023, 02 02). *Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm Eğilimler 2023*. ILO: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_871016.pdf adresinden alındı

EK: 2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup gizliliği, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.
- Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 17.901 TL (onyedibindokuzyüzbirlira) İdari Para Cezası verilir.
- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

Lütfen işletmenin güncel e-posta adresini yazınız. (Zorunlu)

Soru formunu cevaplayanın unvanı:

- a) İşyeri sahibi/ortakları
- b) Genel müdür/CEO/işletme sorumlusu
- c) İnsan kaynakları müdürü/sorumlusu
- d) Muhasebe müdürü/sorumlusu
- e) Diğer

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

İşyeri ile İlgili Bilgiler	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge* çalışması yapıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (<i>part-time</i>) çalışma yapıyor mu?		
e) İşyerinizde uzaktan çalışma yapıyor mu?		
f) İşyerinizde E-Ticaret (<i>internet üzerinden</i>) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor mu?		
g) Engelli personel istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

*AR-GE: Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2) Yatırımın türünü belirtiniz.

- İlave Yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanması
 Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın, bilgi sisteminin teknolojik olarak yenilenmesi
 Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve kârlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
 Diğer ()

3) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

- Evet () 4. soruya geçiniz. Hayır () 5. soruya geçiniz.

4) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- Eleman Temini ()
 İşbaşı Eğitim Programları ()
 Nakdi Ücret Desteği ()
 Mesleki Eğitim Kursu ()
 Kısa Çalışma Ödeneği ()
 Danışmanlık ve Yönlendirme ()
 Teşvikler ()

5) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ()
 İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
 İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ()
 İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ()
 İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
 İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ()
 Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
 Diğer ()

6) İşyerinizde toplam kaç çalışmanız bulunmaktadır?

Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

BÖLÜM IV – GELECEĞİN MESLEKLERİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslekler (*Geleceğin Meslekleri*) nelerdir? (sıklıkla talep ettiğiniz değil, sektörünüzde ileride öne çıkacak mesleği yazınız) (*İsteğe bağlı*)
(.....)

12) İşyerinizi dijital dönüşüm (bir işletmenin iş akışlarına dijital teknolojinin entegre edilmesi süreci) kapsamında nasıl değerlendirirsiniz?

İşyerimde internet, bilgisayar dâhil herhangi bir teknoloji kullanmıyorum. ()

İşyerimde temel teknoloji araçlarından (internet, bilgisayar) faydalanıyorum. ()

İşyerimde çoğu iş ve işlemler dijital (elektronik) ortamda gerçekleştirilmektedir. ()

İşyerimde iş ve işlemlerimde bulut bilişim, büyük veri, yapay zekâ, artırılmış gerçeklik, nesnelerin interneti ve 3D (üç boyutlu) yazıcılar gibi araçlarından en az birini kullanıyorum. ()

13) Son bir yıl içerisinde işyerinizde dijital dönüşüm kapsamında gerçekleştirdiğiniz ilerleme düzeyini belirtiniz.

İlerleme kaydedilmedi. () (14. soruya geçiniz)

Kısmen ilerleme kaydedildi. () (15. soruya geçiniz)

İlerleme kaydedildi. () (15. soruya geçiniz)

14) İlerleme kaydedememe sebebiniz nedir?

(.....)

15) İlerleme kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleriniz nelerdir?

(.....)

16) Dijital dönüşümün işyeriniz için önemli olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet () (17. soruya geçiniz)

Hayır () Anketimiz tamamlanmıştır. Teşekkür ederiz.

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

17) İşyerinizde dijital dönüşümün en çok hangi alana katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz? *(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)*

- Ürün Kalitesi () *(İhtiyaçları ve beklentileri karşılayabilme.)*
- Üretim Verimliliği () *(Üretim sürecinde kullanılan kaynaklardan etkin yararlanabilme.)*
- Üretim Esnekliği () *(Değişen üretim tekniklerine ve yeni ürünlere uyum sağlayabilme.)*
- İnovasyon/Yenilik ve Ürün Geliştirme () *(Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)*
- Nitelikli İstihdama Erişim ()
- Müşteri Hizmetleri/Satış Sonrası Hizmetler ()
- Rekabet Gücünün Korunması/Artırılması ()
- Satış ve Pazarlama ()
- Muhasebe ve İnsan Kaynakları ()
- İş Sağlığı ve Güvenliği ()
- Lojistik/Taşımacılık ()
- Denetim/İzleme ()

18) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında önemli gördüğünüz beceriler nelerdir? Önem derecesine göre en az 1 tanesini 1. en önemli olacak şekilde sıralayınız.

- İnovasyon/Yenilik () *(Yeni fikirler ile gelişme sağlayabilme.)*
- Analitik Düşünme/Akıl Yürütme ()
- Teknolojiyi Kullanma Becerisi ()
- Koordinasyon ve Zaman Yönetimi ()
- Dijital Okuryazarlık ()
- Programlama ve Planlama ()
- İçerik, Ürün ve Hizmet Geliştirme ()
- Veri Analizi ()

19) İşyerinizde varsa dijital dönüşüm alanında çalışanların mesleklerini belirtiniz. *(İsteğe bağlı) TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.*

Diğer (.....)

20) İşyerinizde dijital dönüşüm alanında eleman ihtiyacınız varsa mesleklerini belirtiniz. *(İsteğe bağlı) TMS eklenecek, yoksa açık uçlu yazılacak.*

Diğer (.....)

2023 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

21) İşyerinizde dijital dönüşüm kapsamında aşağıda yer alan hangi alanların geliştirilmesine daha çok ihtiyaç duyulmaktadır? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Yapay Zekâ () (Bilgisayar ile ilişkili bir sistemin insan davranışları sergileyebilmesi.)

Büyük Veri () (Çeşitli kaynaklardan elde edilen verilerin işlenebilir duruma getirilebilmesi.)

Nesnelerin İnterneti () (Nesnelerin birbiriyle ya da daha büyük sistemlerle bağlantılı olması.)

Bulut Bilişim () (Diğer kullanıcılarla dijital verileri paylaşma imkânı sağlayan bilişim hizmeti.)

Siber Güvenlik () (Dijital kaynakları kötüye kullanımdan koruyabilme.)

Sanal Gerçeklik ()

Uygulama Geliştirme ()

Dijital Okuryazarlık ()

Sistem/Ağ ()

Veri Analizi ()

İş Analizi ()

Diğer (.....)

Herhangi bir alanın geliştirilmesine ihtiyaç duyulmamaktadır. ()

22) Dijital dönüşüm sonucunda mevcut istihdamınız nasıl etkilendi?

Arttı ()

Değişmedi ()

Azaldı ()

23) Dijital dönüşüm ile birlikte sektörünüzde istihdamın azalacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz.

(.....) **TMS Eklenecek.**

2023 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.